

Suomen Tilintarkastajat ry on tilintarkastajia edustava edunvalvontajärjestö. Jäsenemme ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyjä HT-, KHT- ja JHT-tilintarkastajia sekä tilintarkastusalan ja taloushallinnon asiantuntijoita. Tavoitteenamme on auttaa tilintarkastajien ammattikuntaa menestymään sekä tuomaan lisäarvoa elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Taloudellista raportointia ja alan käytäntöjä edistämällä olemme mukana rakentamassa perustaa suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Yhdistykseen kuuluu yli 90 % tilintarkastuslaissa määritellyistä tilintarkastajista.

Asia: HE 77/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n vihreitä joukkolainoja koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

EU vihreiden joukkovelkakirjojen varmentaminen EU-taksonomian mukaisesti edellyttää laajaa kokemusta vastaavanlaisista varmennustehtävistä

Suomen Tilintarkastajat ry (ST) kiittää mahdollisuudesta kommentoida hallituksen esitys eduskunnalle EU:n vihreitä joukkolainoja koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi, 77/2024 vp. Lausumme kohteliaimmin seuraavanlaisesti.

Yrityksen velvollisuus raportoida yrityksen liiketoiminnasta EU-taksonomian asettamien kriteerien mukaisesti yleistyy EU-sääntelyssä jatkuvasti. Tavoitteena on antaa sijoittajille varmennus siitä, että varat käytetään hankkeisiin, jotka ovat linjassa EU-taksonomian kanssa, joka määrittelee kestävät sijoitukset.

Pidämme tervetulleena EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen voimaantuloa, ja siitä johtuvaa kansallisen lainsäädännön muuttamista vastaamaan asetuksen vaatimuksia hallituksen esityksen mukaisesti.

Lisäksi mielestämme kehittävänä ja tehokkaana toimenpiteenä vihreiden tavoitteiden saavuttamiseksi Euroopassa toimii hyvin tuleva EU:n vihreiden joukkovelkakirjojen ohjeistus.

Euroopan vihreiden joukkovelkakirjojen standardi (EUGBS), joka myös rakentuu EU taksonomiaan, edistää tärkeää liikettä kohti yhä standardoidumpaa avoimuutta. Se keskittyy erityisesti siihen, miten kelpoisiksi katsottujen hankkeiden portfolio vastaa liikkeeseenlaskijan kestävä kehityksen strategiaa. EUGBS:n vaatima avoimuus auttaa merkittävästi parantamaan tietojen vertailukelpoisuutta ja kattavuutta, erityisesti odotettuihin ja toteutuneisiin ympäristövaikutuksiin liittyen. Se sisältää myös yksityiskohtaisen investointimenosuunnitelman (Capex), joka näyttää edistymisen kunkin rahoitusinstrumentin osalta.

EU taksonomian mukaisen toiminnan tulee täyttää taksonomiavaatimukset ja edistää merkittävästi ainakin yhtä taksonomian kuudesta tavoitteesta; ei aiheuta merkittävää haittaa (DNSH) millekään muulle tavoitteelle ja täyttää vähimmäissosiaaliturvanormit (MSS). Kun toiminta ja siihen liittyvät tulot on tunnistettu [taksonomia]kelpoisiksi, seuraava askel mukautumisessa on arvioida niiden merkittävää panosta yhteen taksonomian tavoitteista.

Liikkeeseenlaskijan EU-taksonomian noudattamisen varmistamiseksi vaaditaan riippumattoman tahon antamaa lausuntoa

EuGB-joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijoiden on noudatettava useita raportointi- ja tiedotusvelvoitteita ennen liikkeeseenlaskua, sen aikana ja sen jälkeen. Yksi keskeinen edellytys on ulkopuolinen varmennus vaatimusten noudattamisesta. Vihreitä lainoja koskeva varmentaja voi olla tilintarkastajan ohella muu ulkopuolinen varmentaja, toisin kuin kestävyysraportoinnissa (CSRD), jonka Suomessa voi varmentaa vain tilintarkastaja.

Asetuksen resitaalissa todetaan, että ”tarjotessaan palveluja tämän asetuksen nojalla **ulkopuolisten arvioijien olisi annettava riippumaton lausunto siitä, onko liikkeeseenlaskija noudattanut luokitusjärjestelmän vaatimuksia**. Arvioidessaan **määrällisten kriteerien** noudattamista ulkopuolisten arvioijien olisi todennettava, että ennakoivat arviot perustuvat kohtuullisiin oletuksiin antamatta takeita tuloksista. Arvioidessaan **laadullisten kriteerien** noudattamista ulkopuolisten arvioijien olisi todennettava, että on olemassa asianmukaiset prosessit ja asianmukaisen huolellisuuden järjestelmät, jotka on suunniteltu arvioimaan, lieventämään ja korjaamaan riskejä ja muita ongelmia, joita saattaa esiintyä kyseisten kriteerien osalta.”

Liikkeeseenlaskijoiden on informoitava sijoittajia joukkovelkakirjojen tuottojen käytöstä. Tätä varten heidän tulee julkaista tietolomake ennen liikkeeseenlaskua, jossa kerrotaan, miten tuottoja suunnitellaan käytettävän EU-taksonomian mukaisesti ja miten ne liittyvät liikkeeseenlaskijan kestävä kehityksen strategiaan.

Institutionaalisten sijoittajien investointipäätösten takia liikkeeseenlaskijoiden on vuosittain julkaistava allokaatioraportteja, kunnes tuotot on kokonaan kohdennettu. Nämä raportit osoittavat, että varat on käytetty asianmukaisesti. Kun kaikki varat on kohdennettu, liikkeeseenlaskijan on julkaistava vaikutusraportti, joka selittää, miten tuotot ovat edistäneet liikkeeseenlaskijan ympäristötavoitteita.

Sijoittajien vertailun helpottamiseksi tietolomakkeille sekä allokaatio- ja vaikutusraporteille on kehitetty standardoidut muodot. EUGBR edellyttää, että nämä dokumentit tarkastetaan ennen liikkeeseenlaskua ja sen jälkeen. Ulkopuolisten arvioijien on tarkastettava tiedot ja raportoitava havainnoistaan. Vaikka vaikutusraportti on periaatteessa vapautettu tarkastuksesta, liikkeeseenlaskijat voivat pyytää sille vapaaehtoista tarkastusta.

Toteamme, että tilintarkastajien ja muiden ulkopuolisten arvioijia koskevissa vaatimuksissa ja toimintatavoissa on jonkin verran eroavaisuuksia. Esimerkiksi prosessit, joiden perusteella muut ulkopuoliset arvioijat näkemyksen muodostavat, eivät ole standardoituja ja läpinäkyviä. Sama koskee viitekehystä, jolla varmistetaan ulkopuolisten arvioijien työn riippumattomuutta. Tästä syystä epäjohtamukaisuutta voi esiintyä muun ulkopuolisen arvioijan lausunnoissa vihreiden joukkovelkakirjojen EU-taksonomian mukaisuudesta markkinoilla. Sijoittajien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta hajonta arvioinnin tuloksista ei lisää luottamusta markkinoilla.

Tilintarkastajat toimivat jo nyt tuoreen EU:ssa säännellyn kestävyysraportoinnin varmentajina ja osana sitä varmentavat myös yritysten EU-taksonomiatietoja. Ensimmäiset tilintarkastajien varmennuskertomukset annetaan vuodesta 2025 alkaen. Tilintarkastajia kestävyysraportointitarkastajina koskevat vastaavat mm. auktorisointia, huolellisuutta, riippumattomuutta ja valvontaa

koskevat vaatimukset ja velvoitteet kuin muutoinkin tilintarkastajia. Heidän kokemuksensa kes-tävyysraportoinnin varmentamisesta on arvokasta myös EU:n vihreiden joukkovelkakirjojen varmentamisessa, sillä he voivat ensimmäisten joukossa arvioida joukkovelkakirjojen EU-takso-nomian mukaisuutta.

Finanssivalvonnan rooli EU vihreiden joukkovelkakirjojen valvojana

Finanssivalvonta tarkastaa, että eurooppalaisten vihreiden joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaski-jat noudattavat läpinäkyvyys- ja tiedonantovelvoitteitaan. Lisäksi Finanssivalvonta varmistaa, että vaaditut asiakirjat on tarkastettu ulkopuolisten arvioijien toimesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetut Finanssivalvonnan toimivaltuudet ja valvontavastuut ovat pe-rusteltuja. On tärkeää, että Finanssivalvonnalla on oikeudet valvoa EU vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen täytäntöönpanoa sekä puuttua mahdollisiin velvoitteiden laiminlyönteihin ja rikkomuksiin arvopaperimarkkinoilla.

Huomautamme kuitenkin, että termi "ulkopuolinen arvioija" kattaa muitakin tahoja kuin pelkäs-tään tilintarkastajia, kuten second party opinion -palveluntarjoajat. Jotta tasapuoliset toiminta- ja valvontaolosuhteet voidaan varmistaa, **Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin tulisi lisätä oi-keus saada tietoja myös muiden kuin vain tilintarkastajien suorittamista ulkopuolisista arvi-oinneista eurooppalaisten vihreiden joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskuista.**

EU vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen 45 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaan toimi-valtaisella viranomaisella on oikeus vaatia liikkeeseenlaskijan tilintarkastajia ja ylempää johtoa toimittamaan tarvittavia tietoja ja asiakirjoja. Finanssivalvontalain 18 § mukaan, salassapito-säännösten estämättä, kaikki finanssimarkkinoilla toimivat tahot ovat velvoitettuja toimitta-maan Finanssivalvonnalle tarvittavat tiedot ja selvitykset viipymättä, kun niitä pyydetään viran-omaisen laissa määriteltujen tehtävien suorittamiseksi. Lain 19 § mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus, salassapitosäännösten estämättä, saada kaikki tarvittavat tiedot valvotun tai muun fi-nanssimarkkinoilla toimivan tahon tilintarkastajalta, kirjanpitolain 1 luvun 5 § ä mainitulta mää-räysvallassa olevalta tilintarkastajalta sekä määräysvallassa olevan tilintarkastajan kautta, jotta se voi hoitaa valvontatehtävänsä.

Helsingissä 17. päivänä syyskuuta 2024

SUOMEN TILINTARKASTAJAT RY

Osmo Valovirta
Hallituksen puheenjohtaja

Sanna Alakare
Toiminnanjohtaja